

21.8.2020

Sukupuolinäkökulma vuoden 2021 talousarvioesityksessä

Talousarvioesitysten sukupuolinäkökulman tarkastelu on osa valtavirtaistamisen seurantaa. Valtiovarainministeriön budjetin laatimismääräyksissä¹ todetaan, että pääluokkaperusteluihin tulee sisällyttää ”yhteenvetotarkastelu sukupuolivaikutuksiltaan merkittävästä talousarvioesitykseen liittyvästä toiminnasta”.

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2021 (13.8.2020) on käyty läpi sanahauulla ja pisteytetty kymmenportaisella indikaattoriluvulla. Sukupuolitietoista budjetointia on mitattu erityisesti konkreettisten sukupuolten tasaarvoa edistävien tavoitteiden, toimenpiteiden ja määrärahojen näkökulmasta. Pisteitä on saanut myös esimerkiksi tasa-arvoiseen henkilöstöpolitiikkaan liittyvistä maininnoista sekä yhteenvetotarkastelun otsikoinnista.

Kaikki ministeriöt tehneet yhteenvedon sukupuolten tasa-arvosta talousarvioesityksessä, tarkasteluissa vaihtelua

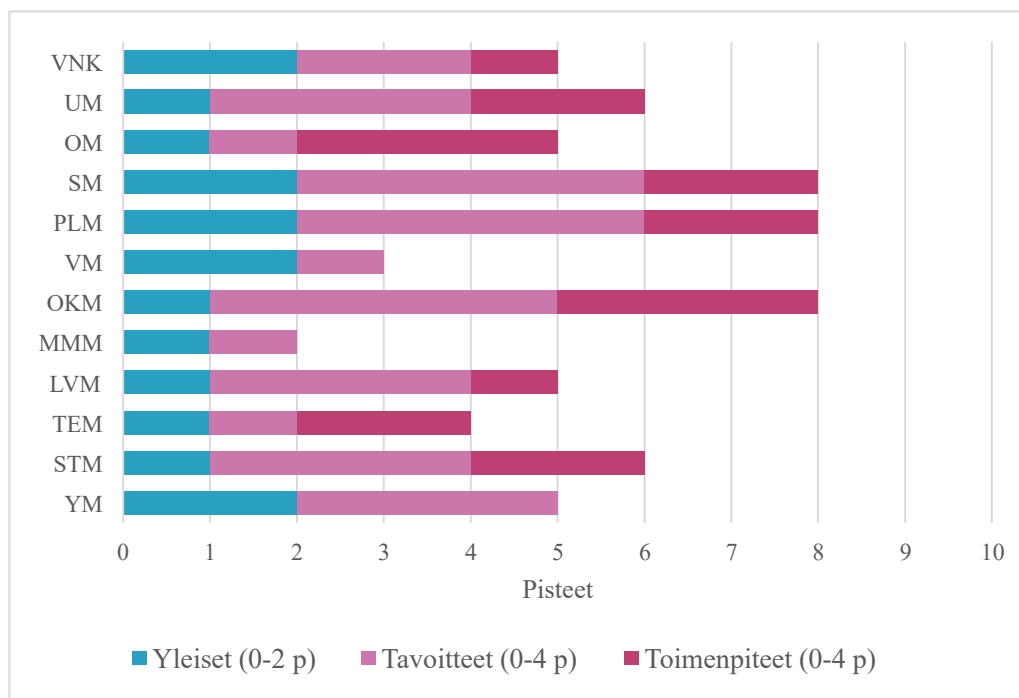
Aiempien vuosien tapaan kaikilla ministeriöillä on jonkinlainen sukupuolinäkökulma talousarvioesityksen pääluokkaperusteluissa. Edellisestä vuodesta poiketen kaikki ministeriöt ovat sisällyttäneet pääluokkaperustelujen yleisosaan erikseen otsikoidun kappaleen, jossa on tarkasteltu sukupuolten tasa-arvoa suhteessa määrärahojen jakautumiseen hallinnonalalla. Tarkastelujen sisältö ja laajuus vaihtelevat ministeriöittäin, ja osa ministeriöistä on sisällyttänyt sukupuolinäkökulmaa myös momenttiperusteluihin. Suurimmassa osassa ministeriöistä perusteluiden tekstiä on muokattu ainakin jonkin verran edellisvuoteen verrattuna ja useammassa ministeriössä sukupuolinäkökulman tarkastelua on selvästi syvennetty aiemmasta.

¹ [Valtiovarainministeriön määräys toiminta- ja taloussuunnittelusta sekä kehys- ja talousarvioehdotusten laadinnasta](#) (VM Nro TM 1101, Helsinki 23.3.2011)

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • Finnish Institute for Health and Welfare Mannerheimintie

21.8.2020

Kuvio 1. Vuoden 2021 talousarvioesityksen sukupuolinäkökulmasta saadut pisteet ministeriöittäin

Parhaimmat pisteet vertailussa saivat SM, PLM ja OKM (8/10 pistettä). Nämä ministeriöt mainitsevat esityksessään yleisten tasa-arvotavoitteiden lisäksi ainakin joitakin konkreettisia tasa-arvotavoitteita, -toimenpiteitä tai määrärahoja. Kaikki parhaimmat pisteet saaneista ministeriöistä ovat parantaneet suoritustaan edellisvuodesta, ja eniten näistä kolmesta pistesijoitustaan nosti OKM, jonka pistemäärä nousi neljällä vuoden 2020 talousarvioesitykseen verrattuna. Kaikista kahdestatoista ministeriöistä kahden pisteet laskivat edellisvuodesta, muiden pistemäärä pysyi samana tai nousi.

21.8.2020

Taulukko 1. Vuoden 2021 talousarvioesityksen sukupuolinäkökulmasta saadut pisteet ministeriöittäin

Ministeriö	TAE 2021	TAE 2020	TAE 2019	TAE 2018
VNK	5	5	6	5
UM	6	6	6	6
OM	5	5	7	8
SM	8	7	7	7
PLM	8	7	7	7
VM	3	5	4	3
OKM	8	4	4	6
MMM	2	2	2	2
LVM	5	4	3	5
TEM	4	6	5	5
STM	6	3	4	5
YM	5	3	3	3

Koko talousarvioesityksen kattavaa laadullista analyysia ei ole tehty. Onkin tärkeää huomata, että jotkin sukupuolivaikutuksiltaan olennaiset toimet tai määrärahat eivät tässä selvityksessä tule näkyviin, koska niitä ei ole esityksessä tarkasteltu sukupuolinäkökulmasta (esim. äitiysavustus).

21.8.2020

TARKASTELU HALLINNONALOITTAIN

Seurannassa on otettu huomioon ne talousarvioesityksen kohdat, joissa mainitaan vaikutuksia, tavoitteita, toimenpiteitä tai määrärahoja "tasa-arvon", "sukupuolen", "naisten", "miesten", "tyttöjen" tai "poikien" kannalta. Näitä kohtia arvioidaan suuntaa antavan pisteytyksen avulla (1–10 p). Pisteytystä uudistettiin vuonna 2018 hienoisesti niin, että useasta yleisen tason tavoitemaininnasta ei saa enää kumuloituvia pisteitä. Vuoden 2021 talousarvioesityksen tarkastelussa noudatetaan tätä uudistettua pisteytystapaa. Tulokset ovat silti pitkälti vertailtavissa myös vuotta 2018 edeltävien arviointien tuloksiin.

Tarkempi kirjausten ja pisteiden erittely hallinnonaloittain on alla. Mukaan on koosteeseen otettu pääluokkaperusteluiden yhteenvetotarkastelu sekä luku- ja momenttiperusteluja siltä osin kuin se on sukupuolinäkökulmasta relevanttia. Jos jokin toimenpide tai tavoite on mainittu pääluokkaperusteluihin nostetussa yhteenvedossa, luku- ja momenttiperusteluissa vastaan tulevaa samaa toimenpidettä tai tavoitetta ei pisteytetä uudestaan. Täsmälliset tavoitteet, toimenpiteet ja määrärahat on alleviivattu tekstistä.

Yleiset (0–2 p)

YHTEENVETO

Otsikoitu yhteenvetotarkastelu sukupuolivaikutuksista

0 p = ei otsikoitua yhteenvetoa 1 p = otsikoitu yhteenveto

HENKILÖSTÖ

Henkilöstöpolitiikassa tai rekrytoinnissa otetaan tasa-arvonäkökohdat huomioon (voi sisältää myös täsmällisiä tavoitteita ja toimenpiteitä)

0 p = ei mainintaa 1 p = tasa-arvo henkilöstöpolitiikassa

Tavoitteet (0–4 p)

YLEINEN

Sukupuolinäkökulma tai sukupuolten tasa-arvo mainintana, yleistavoitteena tai huomioon otettavana seikkana ministeriön toiminnassa, politiikka-alueella tai yksittäisessä toimenpiteessä

0 p = ei yleistavoitetta, 1 p = tasa-arvo yleistavoitteena

MÄÄRITELTY

Täsmällinen ja kohdennettu tasa-arvotavoite

0 p = ei täsmällisiä tavoitteita, 1 p = 1 täsmällinen tavoite, 2 p = 2 täsmällistä tavoitetta, 3 p = 3 tai useampia täsmällisiä tavoitteita

21.8.2020

Toimenpiteet (0–4 p)**TOIMENPIDE**

Toimenpide sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi

*0 p = ei toimenpiteitä, 1 p = 1–2 toimenpidettä, 2 p = 3 tai useampia toimenpiteitä***MÄÄRÄRAHA**

Määräraha sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi tai määrärahan kohdentumisen erittely sukupuolen mukaan

0 p = ei määrärahoja, 1 p = 1–2 määrärahaa, 2 p = 3 tai useampia määrärahoja

21.8.2020

23. Valtioneuvoston kanslia

▼ 23. Valtioneuvoston kanslia

- ▶ 01. Hallinto
- ▶ 10. Omistajaohjaus
- ▶ 20. Poliittisen toiminnan avustaminen
- ▶ 30. Oikeuskanslerinvirasto
- ▶ 90. Muut menot

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide		
Henkilöstö	1	Määriteltä	1	Määräraha	1	
YHTEENSÄ	2		2		1	5

Yleisosa

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Valtion omistajaohjauksessa täysin valtio-omisteisten yhtiöiden hallitusvalinnoissa otetaan huomioon tasa-arvonäkökohdat siten, että kummankin sukupuolen osuus hallituksen jäsenistä on vähintään 40 %.

Valtioneuvoston kanslian omassa toiminnassa ja johtamisessa korostetaan toimintatapoja, jotka tukevat yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa.

20. Poliittisen toiminnan avustaminen

50. Puoluetoinnin tukeminen (kiinteä määräraha)

--

Määrärahasta 35 456 825 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen toiminnan tukemiseen sekä puolueiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen. Tästä 5 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 5 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset.

- 1 p = otsikoitu yhteenveto
- 1 p = tasa-arvo henkilöstöpolitiikassa
- 1 p = tasa-arvo yleistavoitteena
- 1 p = täsmällinen tavoite
- 1 p = määräraha

21.8.2020

24. Ulkoministeriön hallinnonala

24. Ulkoministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Ulkoasiainhallinto
- ▶ 10. Kriisinhallinta
- ▶ 30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö
- ▶ 90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide		
Henkilöstö		Määriteltä	2	Määräraha	2	
YHTEENSÄ	1		3		2	6

Yleisosa

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan arvopohjassa keskeistä on ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen, demokratian, rauhan, vapauden, suvaitsevaisuuden ja tasa-arvon edistäminen kaikessa kansainvälisessä toiminnassa.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

--

— Ulkoasiainhallinto työskentelee ihmisoikeuksien, tasa-arvon, demokratian ja oikeusvaltiokehityksen vahvistamiseksi

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan keskeisenä tavoitteena on edistää systemaattisesti sukupuolten tasaarvoa sekä tyttöjen ja naisten oikeuksien toteutumista.

Suomi edistää naisten osallistumisen vahvistamista sotilaalliseen kriisinhallintaan mm. tukemalla naisrauhanturvaajien koulutusta ja rekrytointia. YK:n tavoitteena on, että rauhanturvaajista 15 % olisi naisia. Sotilaallisessa kriisinhallinnassa palvelevien naisten osuus on noin 5 % kaikista suomalaisista rauhanturvaajista ja 15 % sotilastarkkailijoista. Naisrauhanturvaajien määrä pyritään nostamaan 7 %:in.

Suomen rauhanvälitystoiminta edistää osaltaan myös YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (Naiset, rauha ja turvallisuus) toimeenpanoa. Neljännen kansallisen Naiset, rauha ja turvallisuus toimintaohjelman valmistelussa otetaan huomioon erityisesti nykyisestä toimintaohjelmasta laadittavan loppuarviointiraportin huomiot vaikuttavuudesta toimintaohjelmassa mainittujen tavoitteiden ja 1325pätöslauselmaperheen tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta.

Kehitysyhteistyön päämääränä on äärimmäisen köyhyyden poistaminen ja eriarvoisuuden vähentäminen sekä ihmis- oikeuksien toteutuminen. Tyttöjen ja naisten oikeudet ovat Suomen kehityspolitiikan tärkeä

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • Finnish Institute for Health and Welfare Mannerheimintie

21.8.2020

painopiste. Tämä näkyy muun muassa Suomen YK- ja kansalaisjärjestöjen rahoituksessa ja maaohjelmissa. Kehitysyhteistyöhankkeita, joiden osa- tai päätavoitteena on naisten ja tyttöjen aseman ja oikeuksien vahvistaminen, tuetaan arviolta 455 milj. eurolla kehitysyhteistyömäärärahoista.

Sukupuolinäkökulman vahvistamiseksi kehitysyhteistyössä Suomi tavoittelee vaiheittain EU:n linjauksen mukaisesti sitä, että uusista hankkeista 85 % sisältää sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviä tavoitteita sekä sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista kaikessa kehitysyhteistyössä. Vuonna 2021 kehitysyhteistyömäärärahoista rahoitettavista uusista hankkeista 51 % sisältää sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviä tavoitteita.

01. Ulkoasiainhallinto

Toiminnallinen tuloksellisuus

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka perustuu ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen, demokratian ja tasa-arvon edistämiseen kaikessa toiminnassa.

— Tuemme monenkeskistä sääntöpohjaista järjestelmää ja yhteistyötä sekä toimimme kansainvälisen oikeuden, demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien, erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien, vahvistamiseksi.

10. Kriisinhallinta

Suomi edistää YK:n turvallisuusneuvoston "Naiset, rauha ja turvallisuus" 1325-päätöslauselman mukaisesti naisten osallistumista rauhanneuvotteluihin ja rauhanrakentamiseen painottaen naisten ja tyttöjen oikeuksia.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

— naisten ja tyttöjen oikeudet ja aseman vahvistuminen. Tyttöjen ja naisten oikeudet ovat Suomen kehityspolitiikan tärkeä painopiste. Tämä näkyy muun muassa Suomen YK- ja kansalaisjärjestöjen rahoituksessa ja maaohjelmissa

Toiminnallinen tuloksellisuus

Kehitysyhteistyön ja -politiikan toimeenpano kohdentuu Suomen kehityspolitiikan arvojen ja periaatteiden sekä painopistealueiden edistämiseen. Sillä vastataan myös koronatilanteen aiheuttamaan kansainväliseen kriisiin ja sen vaikutuksiin kehitysmaissa. Suomen kehityspolitiikka on ihmisoikeusperustaista. Sukupuolinäkökulman vahvistamiseksi kehitysyhteistyössä Suomi tavoittelee vaiheittain EU:n linjauksen mukaisesti sitä, että uusista hankkeista 85 % sisältää sukupuolten välistä tasa-arvoa edistäviä tavoitteita sekä sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistamista kaikessa kehitysyhteistyössä. Suomi kiinnittää erityistä huomiota haavoittuvassa asemassa olevien henkilöiden ja vähemmistöjen oikeuksien toteutumiseen ja osallisuuteen kehityspolitiikan valmistelussa. Kaikessa yhteistyössä edistetään aiempaa

21.8.2020

järjestelmällisemmin yhdenvertaisuutta sekä vähäpäästöistä kehitystä ja ilmastokestävyyttä.

--

Kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää julkisten toimien lisäksi mittavia yksityisiä investointeja kehittyvien maiden ilmastotoimiin, tasa-arvon edistämiseen ja reilujen työpaikkojen luomiseen.

Kehitysyhteistyölle annettujen tavoitteiden mukaiset tunnusluvut

	2019 toteutuma	2020 ennakoitu	2021 tavoite
Sukupuolten välistä tasa-arvoa edistävän kehitysyhteistyön osuus (%)	37	40	40

(Taulukon osa)

--

1. Monenkeskinen kehitysyhteistyö

Käyttökohteeseen ehdotetaan määrärahoja 210 812 000 euroa sekä uusia myöntö- ja sopimusvaltuuksia vuoden 2021 jälkeisille vuosille yhteensä 79 437 000 euroa.

--

Käyttösuunnitelmakohdalta rahoitetaan mm. Maailmanpankkiryhmää, YK:n väestörahostoa (UNFPA), Afrikan kehityspankkiryhmää, YK:n lastenrahastoa (UNICEF) ja YK:n tasa-arvojärjestöä (UN Women).

89. *Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset* (siirtomääräraha 3 v) Momentille myönnetään 129 730 000 euroa.

--

Vuoden 2021 määräraha ja myöntö- ja sopimusvaltuudet kohdennetaan vuonna 2019 laaditun investointisuunnitelman tavoitteiden pohjalta päätettäviin kohteisiin, erityisesti ilmastorahoitukseen, vähiten kehittyneiden- ja Afrikan maiden kehitykseen ja sukupuolten tasa-arvon tukemiseen.

1 p = otsikoitu yhteenveto
1 p = tasa-arvo yleistavoitteena
2 p = 2 täsmällistä tavoitetta
2 p = 3 määrärahaa

21.8.2020

25. Oikeusministeriön hallinnonala

▼ 25. Oikeusministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Ministeriö ja hallinto
- ▶ 10. Tuomioistuimet ja oikeusapu
- ▶ 20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta
- ▶ 30. Syyttäjät
- ▶ 40. Rangaistusten täytäntöönpano
- ▶ 50. Vaalimenot

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenvedo	1	Yleinen	1	Toimenpide	2	
Henkilöstö		Määriteltä		Määräraha	1	
YHTEENSÄ	1		1		3	5

Yleisosa

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Hyväksytään kolmas kansallinen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelma. Hyväksytään rasismin ja syrjinnän torjunnan sekä hyvien väestösuhteiden toimintaohjelma, jossa muun muassa kehitetään eri hallinnonalojen keinoja torjua rasismia ja syrjintää sekä tiivistetään syrjintä- ja viharikostilanteen seurantaa.

Yhdistetään äitiys- ja isyyslait vanhemmuuslaiksi. Selvitetään ei-kaupallisen sijaissynnytyksen salliminen lainsäädännössä erikseen määriteltävissä tapauksissa.

Naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelman toteuttaminen aloitetaan toimeenpanosuunnitelman mukaisesti. Ohjelman tavoitteena on lisätä tietoisuutta naisiin kohdistuvasta väkivallasta ja parantaa uhrien ohjautumista palveluihin. Annetaan hallituksen esitys, jolla perustetaan naisiin kohdistuvan väkivallan itsenäinen raportointi.

Toteutetaan seksuaalirikoslainsäädännön kokonaisuudistus. Selvitetään pakkoavioliittojen kriminalisointia ja mahdollistetaan pakkoavioliittojen mitätöinti. Rikoslaisissa säädetään rangaistuksen koventamisperusteeksi rikoksen tekeminen sukupuoleen perustuvasta vaikutuksesta. Arvioidaan keinoja parantaa lähestymiskiellon tehokkuutta, vähentää lähestymiskiellon rikkomista ja lisätä erityisesti lähisuhteissa tapahtuvan väkivallan uhrin turvallisuutta. Hyväksytään ihmiskaupan vastainen toimintaohjelma ja aloitetaan sen toimeenpano.

Lainvalmistelijoiden osaamista perus- ja ihmisoikeuksissa vahvistetaan johdonmukaisesti. Ministeriöiden rajat ylittävää tukea lisätään, jotta lakien vaikutukset myös ihmisten toimeentuloon, ympäristöön, tasaarvoon, ihmisoikeuksiin ja yritysten toimintaedellytyksiin voidaan arvioida perusteellisesti. Hallitusohjelman tehokkaaseen toteuttamiseen ja valtioneuvoston lainvalmistelun laadun ja jatkuvuuden varmistamiseksi on vuodelle 2021 lisätty 1 milj. euron määrä. raha momentille 25.01.01.

21.8.2020

Kestävä kehitys

Oikeusministeriö edistää kestävästä kehityksestä osana ydintoimintaansa ja strategiaansa vahvistamalla oikeusjärjestystä ja oikeusturvaa sekä huolehtimalla kansalaisten perusoikeuksista.

Oikeusministeriön tavoitteena on edistää päätöksenteon avoimuutta ja vuorovaikutteisuutta, tukea yhdenvertaista osallistumista ja hyviä väestösuhteita sekä vähentää syrjintää, rasismia ja vihapuhetta. Oikeusministeriö huolehtii demokratian perusrakenteista sekä perus- ja ihmisoikeuspolitiikan koordinoinnista ja kehittämisestä. Nämä tavoitteet tukevat Agenda 2030 tavoitteita sukupuolten tasa-arvosta, eriarvoisuuden vähentämisestä sekä hyvästä hallinnosta.

--

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 735 000 euroa.

--

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Naisiin kohdistuvan väkivallan raportoinnin tehtävä (HO 2019) (siirto momentille 25.01.03)	-200
--	------

(Taulukon osa)

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan ruuhkan purku	80
--	----

(Taulukon osa)

03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 098 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) lapsiasiavaltuutetun toimiston, tasa-arvovaltuutetun toimiston, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston, tietosuoja- valtuutetun toimiston, Onnettomuustutkintakeskuksen, tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon, vanhusasiavaltuutetun toiminnon sekä Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä toimivan Euroopan kriminaalipolitiikan instituutin toimintamenojen maksamiseen

[--]

Tasa-arvovaltuutettu valvoo naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) noudattamista ja edistää aloitteiden, neuvojen ja ohjeiden avulla lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvovaltuutettu antaa tietoja tasa-arvolaista ja sen soveltamisesta sekä seuraa naisten ja miesten tasa-arvon toteutumista yhteiskuntaelämän eri aloilla. Tasa-arvovaltuutettu antaa ohjeita ja neuvontaa sukupuolen, sukupuoli-identiteetin tai sukupuolen ilmaisun perusteella syrjintää epäilevälle, selvittää syrjintäkieltojen

Terveys- ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • Finnish Institute for Health and Welfare Mannerheimintie

21.8.2020

rikkomistapauksia ja pyrkii lisäämään tietoisuutta tasa-arvolakiin liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista. Tasa-arvovaltuutettu toimii niin, että yhteiskunnassa, työpaikoilla ja oppi- laitoksissa edistetään sukupuolten välistä tasa-arvoa tasa-arvolaissa tarkoitetulla tavalla.

--

Määrärahan arvioitu käyttö (1 000 euroa)

Tasa-arvovaltuutetun toiminta	970
-------------------------------	-----

(Taulukon osa)

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Naisiin kohdistuvan väkivallan raportoinnin tehtävä (HO 2019) (siirto momentilta 25.01.01)	200
--	-----

(Taulukon osa)

- 1 p = otsikoitu yhteenveto
- 1 p = tasa-arvo yleistavoitteena
- 2 p = useita toimenpiteitä
- 1 p = määräraha

21.8.2020

26. Sisäministeriön hallinnonala

▼ 26. Sisäministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Hallinto
- ▶ 10. Poliisitoimi
- ▶ 20. Rajavartiolaitos
- ▶ 30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta
- ▶ 40. Maahanmuutto

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide	2	
Henkilöstö	1	Määriteltä	3	Määräraha		
YHTEENSÄ	2		4		2	8

Yleisosa

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Sisäministeriö on toimenpidesitoumuksessaan kestävä kehityksen edistämiseksi sitoutunut vähentämään uudelleenuhritumista rikoksissa ja onnettomuuksissa sekä uusintarikollisuutta. Rikosten tekeminen ja niiden uhriksi joutuminen eivät jakaudu yhteiskunnassa tasaisesti, vaan pieni vähemmistö sekä tekee että kokee rikoksia huomattavasti enemmän kuin muut. Tämä liittyy ennen kaikkea naisiin kohdistuvaan väkivaltaan sekä toisaalta (nuorten) miesten väkivaltakokemuksiin ja yliedustukseen onnettomuuksien uhreina. Konkretiana naisiin kohdistuvassa väkivallassa on ohjaus palvelujen piiriin. Myös onnettomuusriskit kasautuvat tietyille väestöryhmille, kuten miehille.

Sitoumuksella parannetaan rikostorjunnan ja onnettomuuksien ehkäisyn yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että jokaisen rikoksenteijän ja rikoksen tai onnettomuuden uhrin palvelutarve arvioidaan ja tarvittaessa hänet ohjataan ongelman juurisyyn vastavaan oikeaan palvelun piiriin.

Hallitusohjelmataavoitteena on kiinnittää erityistä huomiota henkilökohtaiseen koskemattomuuteen sekä henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, erityisesti lapsiin kohdistuvien rikosten sekä lähisuhteiden väkivallan vähentämiseen. Matalan kynnyksen ilmoitusmahdollisuuksia sekä viranomaiskäytäntöjä vahvistetaan erityisen haavoittuvassa asemassa olevien uhrien auttamiseksi sekä huolehditaan Istanbulin sopimuksen toimeenpanosta.

Hallitusohjelmaan on lisäksi kirjattu, että EU:ssa lisätään työtä kaikkea naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan. Hallitus kohdentaa väkivallan vastaista työtä väkivaltataipumuksia itsessään tunnistavalle sekä pyrkii ehkäisemään myös miehiin kohdistuvaa väkivaltaa sen kaikissa muodoissa. Lisäksi laaditaan naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelma ja lisätään turvakotipalveluiden saatavuutta kohti Istanbulin sopimuksen mukaista tasoa.

Sukupuolivaikutukset otetaan huomioon ihmiskaupan uhrien paremmassa tunnistamisessa ja auttamiseksi valtioneuvoston ihmiskaupan vastaisen toimintaohjelman (2016–2017) suositusten mukaisesti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • Finnish Institute for Health and Welfare Mannerheimintie

21.8.2020

Kriisinhallintakeskus on sitoutunut edistämään toimillaan YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 (Naiset, rauha ja turvallisuus) Suomen kansallisen toimintaohjelman toimeenpanoa.

Vahvistaakseen Suomen siviilikriisinhallintatoiminnan tasa-arvovaikutuksia Kriisinhallintakeskus pyrkii siihen, että 40 % kansainvälisiin tehtäviin Kriisinhallintakeskuksen lähettämistä asiantuntijoista on naisia ja puolet siviilikriisinhallintakoulutukseen valittavista on naisia.

Kestävä kehitys

--

Kestävän kehityksen tavoitteista sisäministeriön hallinnonala koskevat erityisesti sukupuolten välisen tasaarvon saavuttaminen sekä rauhanomaisten yhteiskuntien edistäminen. Näihin liittyen sisäministeriö osallistuu mm. seksuaalirikoslainsäädännön uudistamiseen sekä naisiin kohdistuvan väkivallan torjuntaohjelman laatimiseen ja toimeenpanoon.

01. Hallinto

Sisäministeriö asettaa toiminnalleen seuraavat alustavat toiminnalliset tulostavoitteet:

— Yhdenvertainen ja tasa-arvoinen sisäasiainhallinto ja konserniohjaus lisäävät turvallisuutta

Toiminnan tunnuslukuja

--

	2019 toteutuma	2020 arvio	2021 tavoite
Naisten osuus siviilikriisinhallintatehtävissä (%)	39	40	40
Naisten määrä siviilikriisinhallinnan peruskurssilla (%)	50	50	50

(Taulukon osa)

10. Poliisitoimi

Henkiset voimavarat

Poliisin henkilöstön osaaminen vastaa toimintaympäristön tarvetta. Erityistä huomiota kiinnitetään vartijoiden ja rikostutkinnassa työskentelevien henkilöiden työhyvinvoinnin edistämiseen. Sukupuolten välisen tasaarvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista edistetään. Hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti jatketaan toimenpiteitä, joilla pyritään turvamaan henkilöstölle terveelliset, turvalliset ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaiset tilat.

21.8.2020

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen on osa pelastustoimen strategiaa. Sisäministeriön asettama työryhmä tuottaa tietoa ja kehittämistoimia pelastustoimen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi ja valmistelee pelastustoimen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden toimintaohjelman vuoden 2021 loppuun mennessä

- 1 p = otsikoitu yhteenveto*
- 1 p = tasa-arvo yleistavoitteena*
- 3 p = useita täsmällisiä tavoitteita*
- 2 p = useita toimenpiteitä*
- 1 p = tasa-arvo henkilöstöpolitiikassa*

21.8.2020

27. Puolustusministeriön hallinnonala

▼ 27. Puolustusministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Puolustuspolitiikka ja hallinto
- ▶ 10. Sotilaallinen maanpuolustus
- ▶ 30. Sotilaallinen kriisinhallinta

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide	2	
Henkilöstö	1	Määritely	3	Määräraha		
YHTEENSÄ	2		4		2	8

Yleisosa

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Naisten hakeutumista vapaaehtoiseen asepalvelukseen ja sotilastehtäviin edistetään. Puolustusvoimissa toteutetaan määrääaikainen kokeilu, jonka aikana varusmiespalvelusta ja naisten vapaaehtoista asepalvelusta suorittavat majoitetaan joukko-osastoissa samoihin majoitustiloihin. Kokeilussa on tavoitteena selvittää yhteismajoituksen vaikutusta sekä ryhmäkiinteyteen että tasa-arvon kokemiseen. Kokeilusta laaditaan raportti kehittämissuhteiksi.

Puolustushallinto toteuttaa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 ”Naiset, rauha ja turvallisuus” ja sitä tukevan kansallisen toimintaohjelman periaatteita kaikissa sotilaallisissa kriisinhallintaoperaatioissa. Tasa-arvoisuuden ja yhdenvertaisuuden näkökulmat sisällytetään sotilaalliseen kriisinhallintatoimintaan jo koulutusvaiheessa. Tavoitteena on, että naisten osuus kriisinhallintahenkilöstöstä on vähintään 7 %, ja sukupuolineuvonantajien sekä -yhdyshenkilöiden määrää lisätään. Puolustushallinto on mukana NORDEFECO-yhteistyössä kehittämässä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävää kriisinhallintatoimintaa. Puolustusvoimien sukupuolinäkökulmaan liittyviä tavoitteita ja kehittämistä käsittelevää ohjeistusta uudistetaan huomioiden ulkoministeriön johdolla laadittu, vuosien 2018–2022, päätöslauselman 1325 kansallinen toimintaohjelma.

Puolustusvoimat varmistaa, että sen antamaan asevelvollisten, kantahenkilökunnan ja kriisinhallintahenkilöstön koulutukseen valtavirtaistetaan sukupuolinäkökulma. Puolustusvoimien tavoitteena on tältä osin tarkistaa opetussuunnitelmat.

21.8.2020

Puolustushallinto osallistuu yleisen asevelvollisuuden kehittämistä ja maanpuolustusvelvollisuuden täyttämistä selvittävän laajapohjaisen parlamentaarisen komitean työhön. Tasa-arvonäkökulma huomioidaan työssä osana yhdenvertaisuutta.

Puolustusministeriön hallinnonalalla on lähtökohtana tasa-arvoinen toimintaympäristö ja yhdenvertaiset toimintatavat kaikkia organisaatiossa työskenteleviä, opiskelevia ja asepalvelustaan suorittavia kohtaan. Sukupuolten välistä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sitoudutaan edistämään kaikessa päätöksenteossa hallinnonalan erityispiirteiden puitteissa. Asevelvollisten koulutuksessa huomioidaan lisääntyvän maahanmuuton myötä suomen kansalaisuuden saaneet henkilöt ja kaksoiskansalaiset.

- 1 p = otsikoitu yhteenveto*
- 1 p = tasa-arvo henkilöstöpolitiikassa*
- 1 p = tasa-arvo yleistavoitteena*
- 3 p = useita täsmällisiä tavoitteita*
- 2 p = useita toimenpiteitä*

21.8.2020

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

▼ 28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Hallinto
- ▶ 10. Verotus ja tulli
- ▶ 20. Palvelut valtioyhteisölle
- ▶ 30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto
- ▶ 40. Valtion alue- ja paikallishallinto
- ▶ 50. Eläkkeet ja korvaukset
- ▶ 60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot
- ▶ 70. Valtionhallinnon kehittäminen
- ▶ 80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle
- ▶ 90. Kuntien tukeminen
- ▶ 91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen
- ▶ 92. EU ja kansainväliset järjestöt
- ▶ 99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide		
Henkilöstö	1	Määriteltä		Määräraha		
YHTEENSÄ	2		1			3

Yleisosa

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Valtiovarainministeriön pääluokan menoista noin 95 % on erilaisia säädös- tai sopimusperusteisia etuuksia, jäsenmaksuja ja tukia, joihin ei liity välittömiä sukupuolivaikutuksia.

Progressiivinen henkilöverotus pienentää nettotulojen eroja sukupuolten välillä. Henkilöverotus (ansio- ja pääomatuloverotus) kokonaisuudessaan tasaa sukupuolten välisiä tuloja verotuksen jälkeen siten, että

Terveystieteiden tutkimuskeskus • Institutet för hälsa och välfärd • Finnish Institute for Health and Welfare Mannerheimintie

166, Helsinki, Finland • PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki • puh/tel +358 29 524 6000

thl.fi • Twitter: @THLorg

21.8.2020

naisten tulojen osuus miesten tuloista on verotuksen jälkeen keskimäärin 4,6 %-yksikköä korkeampi kuin ennen verotusta.

Peruspalvelujen valtionosuuksilla rahoitetaan kuntien järjestämiä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen palveluita. Vuosina 2020 ja 2021 voimaan astuneilla tai astuvilla seuraavilla uudistuksilla voidaan arvioida olevan sukupuolten väliseen tasa-arvoon liittyviä vaikutuksia. Lastensuojelulain jälkihuollon laajentaminen koskee suurilta osin poikia, koska hallituksen esityksen mukaan poikien osuus jälkihuollon piirissä olevista on noin 89 %. Oppivelvollisuuden laajentaminen edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa pienentämällä erityisesti vailla toisen asteen tutkintoa jäävien nuorten miesten osuutta. Vanhuspalvelulain ehdotetut muutokset koskisivat ympäri vuorokautista hoitoa, jonka piirissä naisten osuus on miehiä suurempi, samoin asiaan liittyvä työllisyysvaikutus koskee suurilta osin naisia.

Valtion työskentelytapojen digitalisointi ja etätyöskentelymahdollisuudet tukevat esimerkiksi kotoa tehtävää työtä. Joustavat työn tekemisen muodot tukevat etenkin pienten lasten vanhempien työllistymistä vähentämällä tarvetta perhevapaisiin. Tämän arvioidaan vaikuttavan sukupuolten välisen tasa-arvon kehittymiseen myönteisesti.

Valtiovarainministeriön hallinnonalalla otetaan huomioon sukupuolivaikutukset lainsäädännön valmistelussa, henkilöstö- ja työnantajapolitiikassa, hankkeissa, talousarvion valmistelussa ja virastojen tulohajauksessa. Valtiovarainministeriö edistää hallituksen toimintasuunnitelman mukaisesti sukupuolitietoista budjetointia.

Kestävä kehitys

--

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus tekee koulutukseen, sosiaaliturvaan, tulonjakoon, verotukseen ja ympäristöön liittyvää tutkimusta ja tukee siten päätöksentekijöiden mahdollisuuksia edistää kestävä kehityksen tavoitteiden ja sukupuolten tasa-arvon toteutumista tehokkailla ja hyvin kohdistetuilla politiikkatoimilla.

1 p = tasa-arvo henkilöstöpolitiikassa

1 p = otsikoitu yhteenveto

1 p = tasa-arvo yleistavoitteena

21.8.2020

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

▼ 29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot
- ▶ 10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö
- ▶ 20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus
- ▶ 40. Korkeakouluopetus ja tutkimus
- ▶ 70. Opintotuki
- ▶ 80. Taide ja kulttuuri
- ▶ 90. Liikuntatoimi
- ▶ 91. Nuorisotyö

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide	2	
Henkilöstö		Määritelty	3	Määräraha	1	
YHTEENSÄ	1		4		3	8

Yleisosa

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

--

— Yhteiskunnallinen tasa-arvo, yhdenvertaisuus, luottamus, avoimuus ja vakaus lisääntyvät

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Valtavirtaistamiseen ja tasa-arvoon liittyviä tavoitteita edistetään hallitusohjelman mukaisissa toimialan kehittämis-hankkeissa kuten mm. oppivelvollisuuden pidentämisessä, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laatu- ja tasa-arvo-hankkeissa, ammatillisen koulutuksen opetushenkilöstön resurssien laajentamisessa, jatkuvan oppimisen laajentamisessa, korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmatyössä sekä tiedepolitiikan tutkimushankkeiden painotuksissa. Lisäksi kulttuurin ja taiteen sekä liikunnan ja nuorisotyön toimialalla mm. taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen, taiteilija-apurahan tason korottaminen, koululaisten harrastustoiminnan laajentaminen, liikuntapoliittisen selonteon toimeenpano ja nuorten työpajatoiminnan laajentaminen edistävät osaltaan sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisen tavoitteita.

21.8.2020

Sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista ja hallituksen tasa-arvopolitiikan toteutumista edistetään vakiinnuttamalla hallinto- ja toimintatavat, joilla edistetään sukupuolinäkökulman huomioimista asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa. Sukupuolivaikutusten arviointi sisällytetään osaksi säädösvalmisteluprosesseja, hallinnonalan tulosohtajasta sekä toiminnan ja talouden suunnittelua. Valtionavustusten haku- ja myöntöprosesseissa huomioidaan sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja hallinnonalan toimintojen sukupuolivaikutuksia seurataan tilastoinnin ja tutkimusten avulla.

Sukupuolten välinen jakauma suoritetuissa tutkinnoissa

	2018 Miehet	2018 Naiset	2019 Miehet	2019 Naiset
Ammattikoulu	34 746	42 771		
Ylioppilas-, IB-, EB- tai DlAtutkin. to	12 808	18 065	12 404	17 201
Ammattikorkeakoulututkinnot				
Ammattikorkeakoulututkinto (AMK)	9 534	14 970	9 750	14 565
Ylempi ammattikorkeakoulututkinto (YAMK)	942	2 175	969	2 361
Yliopistotutkinnot				
Alempi korkeakoulututkinto (kandi)	5 538	7 923	5 454	7 965
Ylempi korkeakoulututkinto (maisteri)	6 165	8 997	6 765	9 363
Tohtorintutkinto	861	921	840	879

Vuosina 2018 ja 2019 naiset suorittivat miehiä enemmän tutkintoja. Suurin ero suoritetuissa tutkinnoissa oli ylempien ammattikorkeakoulututkintojen määrissä, joista miehet suorittivat vuonna 2018 30 % ja vuonna 2019 29 %. Yli- oppilastutkinnoista, ammattikorkeakoulututkinnoista (AMK), sekä kandi- ja maisteritutkinnoista naiset suorittivat tarkasteluvuosina lähes 60 %. Tohtorintutkintoja miehet puolestaan suorittivat lähes yhtä paljon kuin naiset.

21.8.2020

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 7 263 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) 268 000 euroa eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisiin valtionavustuksiin

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö --

— Vahvistetaan koulujen edellytyksiä purkaa sukupuolisegregaatiota sekä kehittää oppilaiden osaamisidentiteettiä ja vahvuuksia tukevaa pedagogiikkaa

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

	2018 toteutuma	2019 toteutuma	2020 tavoite	2021 tavoite
Naisten osuus (%) arvioinnin asiantuntijoista	33	34	35	40

(Taulukon osa)

90. Liikuntatoimi

--

Liikuntapolitiikan päämääränä on väestön fyysisen aktiivisuuden ja liikunnallisen elämäntavan lisääminen, eettisen kilpa- ja huippu-urheilun edistäminen, osallisuuden kasvattaminen sekä sukupuolten tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden parantaminen.

Liikuntatoimen toiminnalliset tavoitteet ja keskeiset toimenpiteet --

Liikunnallinen elämäntapa ja liikunnan harrastaminen lisääntyvät eri ikä- ja väestöryhmissä. Tuetaan valta kunnallisia liikunnan edistämishankkeita eli Liikkuvat-ohjelmia liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi eri ikä- ja väestöryhmissä (Liikkuva perhe-, Liikkuva varhaiskasvatus-, Liikkuva koulu-, Liikkuva opiskelu-, Liikkuva aikuinen- ja Ikiliikkuja-ohjelmat). Avustetaan Liikkuvat-ohjelmien toimeenpanoa tukevia liikunnallisen elämäntavan hankkeita. Tuetaan erityisesti lasten ja nuorten liikunnan harrastamista. Vahvistetaan sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta liikunnassa.

1 p = otsikoitu yhteenveto

1 p = tasa-arvo yleistavoitteena

3 p = useita täsmällisiä tavoitteita

2 p = useita toimenpiteitä

1 p = määräraha

Terveystieteiden tutkimuskeskus • Institutet för hälsa och välfärd • Finnish Institute for Health and Welfare Mannerheimintie

166, Helsinki, Finland • PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki • puh/tel +358 29 524 6000

thl.fi • Twitter: @THLorg

21.8.2020

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala
▼ 30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Hallinto ja tutkimus
- ▶ 10. Maaseudun kehittäminen
- ▶ 20. Maa- ja elintarviketalous
- ▶ 40. Luonnonvaratalous
- ▶ 64. Metsähallitus
- ▶ 70. Maanmittaus ja tietovarannot

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide		
Henkilöstö		Määriteltä		Määräraha		
YHTEENSÄ	1		1			2

Yleisosa
Sukupuolten välinen tasa-arvo

Maa- ja metsätalousministeriö jatkaa yhdenvertaisuuden edistämistä sekä hallituksen sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista ja sisällyttämistä lainvalmisteluun, toiminnan ja talouden ohjaukseen sekä muihin tasaaeron kannalta merkittäviin toimintoihin. Maa- ja metsätalousministeriön pääluokan menoista noin 90 % on siirtomenoja, joilla tuetaan eri politiikkasektoreiden vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista. Pääsääntöisesti tukien myöntämisperusteena ei ole niiden vaikutus sukupuolten väliseen tasa-arvoon.

1 p = otsikoitu yhteenveto

1 p = tasa-arvo yleistavoitteena

21.8.2020

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

▼ 31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

▶ 01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

▶ 10. Liikenne- ja viestintäverkot

▶ 20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide	1	
Henkilöstö		Määriteltä	2	Määräraha		
YHTEENSÄ	1		3		1	5

Yleisosa

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonallalla toteutetaan suunnitelmaa toiminnallisesta tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta (LVM:n julkaisu 12/2018). Tavoitteena on tuottaa suoritteita ja julkisia palveluita, joiden käyttämisessä eri väestöryhmien kuten naisten, miesten, lasten, vanhusten ja vammaisten tarpeet otetaan huomioon. Eniten joukko- liikennematkoja tekevät 6—17-vuotiaat lapset ja nuoret sekä 18—34-vuotiaat naiset. Joukkoliikenteen matkasuorite on taas korkein 55—64-vuotiailla naisilla. Kaikkein pisimpiä joukkoliikennematkoja tekivät 55—64-vuotiaat miehet, mutta heidän matkamääränsä jäävät kuitenkin selvästi alle naisten. Kaikkein vähiten joukkoliikennettä käyttävät juuri eläkeiän ylittäneet miehet. Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus huomioidaan korostetusti myös hallinnonalan säädös- ja määräystenvalmistelussa sekä hankinnoissa. Lisäksi pyritään saamaan sukupuolieroteltua tietoa liikenteen ja viestinnän alalta päätöksenteon pohjaksi.

1 p = otsikoitu yhteenveto

1 p = tasa-arvo yleistavoitteena

2 p = 2 täsmällistä tavoitetta

1 p = 1 toimenpide

21.8.2020

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

▼ 32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Hallinto
- ▶ 20. Uudistuminen ja vähähiilisyys
- ▶ 30. Työllisyys ja yrittäjyys
- ▶ 40. Yritysten erityisrahoitus
- ▶ 50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide	1	
Henkilöstö		Määriteltä		Määräraha	1	
YHTEENSÄ	1		1		2	4

Yleisosa

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Alueiden kehittämisen suunnittelujärjestelmässä otetaan huomioon eri väestöryhmien tarpeet alueiden kehittämisen kokonaisuudessa. Sukupuolten tasa-arvon toteuttamisen varmistamiseksi kiinnitetään erityistä huomiota molempien sukupuolten osallistumisen turvaamiseksi suunnittelujärjestelmään kuuluvien toimielinten toimintaan. Esimerkiksi alueilla kehittämistoimien suuntaamisessa ja yhteensovittamisessa keskeisessä asemassa olevien maakuntien yhteistyöryhmien tulee olla kokoonpanoltaan tasa-arvolain mukaisia.

Alueiden hyvinvoinnin kannalta sukupuolten tasa-arvon edistäminen on myös alueen kilpailukykyyn ja vetovoimaisuuteen liittyvä kysymys, joka liittyy niin tasapainoisen väestörakenteen kuin työpaikkojen, yritystoiminnan, palvelujen ja alueen vetovoimaisuuden säilymiseen.

Alueiden kehittämisen toimenpiteet kootaan pääsääntöisesti suunnitelmiin ja ohjelmiin, joiden valmistelussa on otettava huomioon sekä kansallisen että Euroopan unionin lainsäädännön asettamat vaatimukset naisten ja miesten tasa-arvon edistämiseksi. Alueiden kehittämiseen liittyvässä ohjelmatyössä otetaan huomioon molempien sukupuolten tarpeet ja mahdollisuudet. Tasa-arvonäkökulma ulotetaan myös hankkeiden suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin.

Työmarkkinoiden jakautumista naisten ja miesten ammatteihin ja aloihin lievennetään muun muassa työllisyyden ja yrittäjyyden edistämistoimenpiteillä. Tehokkailla työvoima- ja yrityspalveluilla rohkaistaan

21.8.2020

osaamisen uudistamiseen ja ammatilliseen liikkuvuuteen, mikä on olennaisen tärkeää erityisesti rakennemuutostilanteissa.

	2018 Naiset	2018 Miehet	2019 Naiset	2019 Miehet
Työttömät työnhakijat (%)	45	55	44	56
Työvoimakoulutuksen aloittaneet (%)	45	55	47	53
Työvoimapalveluissa aloittaneet				
— kotoutumiskoulutus (%)	55	45	60	40
— palkkatuetty työ (%)	48	52	47	53
— starttiraha (%)	51	49	51	49
Omaehtoisen opiskelun aloittaneet (%)	57	43	58	42

"Kestävää kasvua ja työtä 2014—2020" Suomen rakennerahasto-ohjelman tavoitteena on sekä edistää sukupuolten tasa-arvoa että poistaa sukupuolisyrintää. Sukupuolten moninaisuus tulee huomioida osana sukupuolten tasa-arvoa. Ohjelmassa sukupuolten tasa-arvon edistämisen kaksoisstrategiaa toteutetaan erityisillä tasa-arvohankkeilla omalla investointiprioriteetilla. Lisäksi tasa-arvoa edistetään valtavirtaistamalla sukupuolinäkökulma kaikkien hankkeiden toimintaan sen kaikissa vaiheissa. Rakennerahasto-ohjelmassa on yhdenvertaisuus ja sukupuolten välinen tasa-arvo nostettu horisontaaliseksi ja toimintaa läpileikkaaviksi teemoiksi.

Kuuden ensimmäisen toteutusvuoden aikana ohjelmassa on käynnistynyt 409 ESR- ja 1 159 EAKR-osarahoitteista hanketta, joissa sukupuolinäkökulma on valtavirtaistettu. Näiden osuus varatusta julkisesta ESR-rahoituksesta on 31 % (231,7 milj. euroa) ja EAKR-rahoituksesta 23 % (249,1 milj. euroa). Erityisesti naisten asemaa parantavia hankkeita on ohjelmassa käynnistynyt (EAKR+ESR yht.) 89 kpl ja miesten asemaa parantavia 32 kpl. EU:n alue- ja rakennepoliittikan ohjelmassa 2021—2027 sukupuolten tasa-arvo on huomioitu läpileikkaavana periaatteena. Sen lisäksi, että tasa-arvoa edistetään kaikissa hankkeissa, voidaan rahoittaa myös hankkeita, joiden pääasiallisena tavoitteena on sukupuolten välisen tasa-arvon edistäminen. Hankkeiden tulee noudattaa EU:n perusoikeuskirjan mukaisia oikeuksia ja periaatteita ml. sukupuolten tasa-arvo.

50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 10 531 000 euroa.

Terveys ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • Finnish Institute for Health and Welfare Mannerheimintie

166, Helsinki, Finland • PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki • puh/tel +358 29 524 6000

thl.fi • Twitter: @THLorg

21.8.2020

Määrärahaa saa käyttää:

1) kotoutumisen, työllisyyden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen sekä EU:n rahoittamien kotoutumista edistävien hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen

21.8.2020

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

▼ 33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Hallinto
- ▶ 02. Valvonta
- ▶ 03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta
- ▶ 10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut
- ▶ 20. Työttömyysturva
- ▶ 30. Sairausvakuutus
- ▶ 40. Eläkkeet
- ▶ 50. Veteraanien tukeminen
- ▶ 60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto
- ▶ 70. Terveiden ja toimintakyvyn edistäminen
- ▶ 80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta
- ▶ 90. Avustukset terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide		
Henkilöstö		Määriteltä	2	Määräraha	2	
YHTEENSÄ	1		3		2	6

Yleisosa

Talousarvioesityksen lähtökohdat

Hallituksen tavoitteena on osallistava ja osaava Suomi, joka on sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävä yhteiskunta. Yhteiskunnan uudistaminen ja tasa-arvon lisääminen on mahdollista vain vahvistamalla ihmisten luottamusta demokraattisen järjestelmän toimintakykyyn. Tähän liittyen hallitus on antanut kuusi lupaus, jotka lunastamalla on mahdollista saavuttaa sosiaalisesti, taloudellisesti sekä ekologisesti kestävä Suomi.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos • Institutet för hälsa och välfärd • Finnish Institute for Health and Welfare Mannerheimintie

166, Helsinki, Finland • PL/PB/P.O. Box 30, FI-00271 Helsinki • puh/tel +358 29 524 6000

thl.fi • Twitter: @THLorg

21.8.2020

Kestävä kehitys

Sosiaali- ja terveysministeriön toiminnassa painottuvat terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, eriarvoisuuden vähentäminen, osatyökykyisten työllistymisen ja työssä pysymisen edistäminen, iäkkäiden toimintakyvyn vahvistaminen ja palvelujen turvaaminen sekä sukupuolten tasa-arvon edistäminen.

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Oikeudenmukainen, yhdenvertainen ja mukaan ottava Suomi sekä Luottamuksen ja tasa-arvoisten työmarkkinoiden Suomi -strategiset kokonaisuudet asettavat rungon sosiaali- ja terveysministeriön toiminnalle. Sitä täydentävät ja tukevat muut hallitusohjelman strategiset kokonaisuudet. Merkittävänä uudistuksina valmistellaan sosiaali- ja terveyspalvelujen uudistus ja sosiaaliturvan uudistus. Hallitusohjelman mukaisesti toteutetaan lapsiperheiden tukemiseksi hyvinvointia edistäviä sekä ongelmia ehkäiseviä ja korjaavia toimia ja jatketaan lapsi- ja perhepalvelujen muutosohjelman toteutusta. Sosiaali- ja terveysministeriön strategian vaikuttavuustavoitteiden seurantaindikaattoreissa on huomioitu sukupuolen mukainen erittely.

Kansainvälisen tasa-arvopalkinnon valmistelu- ja koordinaatiotyö siirtyi valtioneuvoston kanslialta sosiaali- ja terveysministeriölle vuodesta 2020 alkaen. Joka toinen vuosi jaettavaan palkintoon on varattu 500 000 euroa vuosille 2021 ja 2023. Ammattikorkeakouluopiskelijoille on tarjolla samansisältöiset opiskeluterveydenhuollon palvelut kuin yliopisto-opiskelijoille vuodesta 2021 alkaen. Päihteitä käyttävien äitien hoitoon on varattu 1,5 milj. euron määräraha vuodelle 2021. Vankilan perheosaston toimintaa vahvistetaan 600 000 eurolla vuodesta 2021 alkaen. Valtion rahoitus turvakotitoiminnan menoihin kasvaa 23,55 milj. euroon. THL:n toimintamenoihin ehdotetaan yhteensä 0,7 milj. euron lisäystä tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen toimintaohjelman toimeenpanoon, naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnan toimikunnalle ja väkivaltaisen radikalisaation ja ekstremismin ehkäisemiseen. Poikkihallinnollisen lapsistrategian valmisteluun on varattu 2,0 milj. euroa. Tasa-arvo ja samapalkkaisuusohjelman toteutusta jatketaan 0,5 milj. euron määrärahalta.

Sosiaali- ja terveysministeriö koordinoi suunnitelmallisesti hallituksen tasa-arvopolitiikkaa, edistää sukupuolten tasa-arvoa ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamista kaikessa valtioneuvoston valmistelussa ja päätöksenteossa. Näitä tavoitteita edistetään ja ne huomioidaan tasa-arvo ja samapalkkaisuusohjelmassa sekä hallitusohjelman mukaisissa uudistuksissa.

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 34 818 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

--

4) tasa-arvon tietopalvelun ylläpitoon ja kansainvälisen tasa-arvopalkinnon hallintoon liittyviin kustannuksiin.

Tuotokset ja laadunhallinta

--

21.8.2020

— jatketaan tasa-arvon valtavirtaistamista

Viraston tulosalueittaiset menot (1 000 euroa)

	2019 toteutuma	2020 varsinainen talousarvio	2021 esitys
Työ- ja tasa-arvo-osasto	5 009	5 637	5 670

(Taulukon osa)

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Toiminnallinen tehokkuus

--

THL:n hallinto- ja toimintatavat edistävät sukupuolten välisen tasa-arvon valtavirtaistumista.

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Naisiin kohdistuvan väkivallan torjunnan toimikunta	150
Tyttöjen ja naisten sukuelinten silpomisen estämisen toimintaohjelman toimeenpano	46

(Taulukon osa)

1 p = otsikoitu yhteenveto
1 p = tasa-arvo yleistavoitteena
2 p = 2 täsmällistä tavoitetta
2 p = useita määrärahoja

21.8.2020

35. Ympäristöministeriön hallinnonala

▼ 35. Ympäristöministeriön hallinnonala

- ▶ 01. Ympäristöhallinnon toimintamenot
- ▶ 10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu
- ▶ 20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

Yleiset	0–2 p	Tavoitteet	0–4 p	Toimenpiteet	0–4 p	Yht.
Yhteenveto	1	Yleinen	1	Toimenpide		
Henkilöstö	1	Määriteltä	2	Määräraha		
YHTEENSÄ	2		3			5

Yleisosa

Sukupuolten välinen tasa-arvo

Asunnottomuustilastoinnin ja asunnottomuuteen liittyvien tietojärjestelmien kehittämisen avulla pystytään lisäämään sekä naisten että miesten erityistarpeiden huomioimista. Naisten asunnottomuuden vähentämistä ja asumispolkuja turvataan useiden toimijoiden yhteistyöllä.

Ilmastosuunnitelman sukupuolivaikutusten toimeenpanossa otetaan huomioon erityisesti kaupunkien liikennesuunnittelu ja kulutuksen ohjaukseen liittyvät asiat, lämmityksen tai muiden teknisten keinojen, joukkoliikenteen edistäminen, turvallisuus tai turvattuus sekä naisten ja miesten ruokatottumusten erojen analysointi, joka vaikuttaa hiilijalanjälkeen.

Ympäristöministeriön hallinnonalalla sukupuolten tasa-arvoa edistetään toimialalla säädös- ja informaatio-ohjauksen keinoin muun muassa rakennettua ympäristöä koskevassa ohjauksessa ja päätöksenteossa. Talousarvion määrärahoilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia sukupuolten väliseen tasa-arvoon.

- 1 p = otsikoitu yhteenveto
- 1 p = tasa-arvo henkilöstöpolitiikassa
- 1 p = tasa-arvo yleistavoitteena
- 2 p = 2 täsmällistä tavoitetta